

HRVATSKI *glasnik*

XXXI. godina, 31. broj

5. kolovoza 2021.

cijena 200 Ft

FOTO: STIPAN BALATINAC

8. – 9. stranica

X. Ljetna škola tambure u Orfűu

Na jezeru Velencei

4. stranica

Natjecanje ribiča u Mišljenju

7. stranica

Jubilarni hižni pari svečevali

11. stranica

Most prijateljstva

Nedavno je održana konferencija u svezi gradnje novog mosta na rijeci Muri, o kojem već dugi niz godina sanjaju žitelji s obje strane rijeke. Nekada su ljudi s dvije obale bili snažno povezani, obrađivali su zemlju i vinograde na drugoj strani, odlazili na prošnja, mise, sajmove, gotovo svakodnevno trgovali i sklapali brakove; jezičnih barijera nije bilo, sve je to bilo posve prirodno. Prošlo je više od 70 godina otkako su te veze prekinute, pa je ono što je bilo prirodno među ljudima postalo neprirodno. Odrasli su mnogi naraštaji kojima je čak neko vrijeme bio zabranjen pristup rijeci (prirodnoj granici između dvije države), a pomalo se zaboravilo i to da na drugoj strani rijeke žive dragi prijatelji. Padom „željezne zavjese“ učinjeni su prvi koraci prema ponovnom povezivanju preko državnih granica, no nekadašnje veze sve do danas nisu ponovno uspostavljene. Stara vremena svakodnevnih kontakata danas pamte već samo osamdesetogodišnjaci, pa je mlađim naraštajima ponekad neshvatljivo kako su se nekada ljudi svakodnevno družili preko granice. Jedino rješenje za vraćanje takvim vezama u današnjem modernom svijetu je gradnja mosta, za koji se prema najnovijim informacijama podjednako zalažu i vlade dviju država. Zahvaljujući mostovima ljudi već tisućama godina prelaze neprohodne zapreke. Mostovi spajaju dvije obale i ljude koji na njima žive. Sagrađiti most znači pružiti ruku prijateljstva i spojiti ono što priroda sama nije mogla povezati. Mostovi ruše sve prepreke, brišu granice i uklanjaju nesuglasice među ljudima. Lijeva i desna obala rijeke, jedna nasuprot druge, bez mosta koji ih povezuje daleke su i strane. Od svega što je čovjek dosada izgradio ništa nije vrednije od mostova. Osim što spajaju obale i ljude, oni stvaraju trajna prijateljstva i ljubav, povjerenje i želju da se živi zajedno. Mostovi su ruke koje spajaju obale i ljude i predstavljaju simbol života, ljubavi i prijateljstva. Tako će i novi most biti simbol prijateljstva, koji će, nadamo se, vratiti one svakodnevne veze među ljudima s dvije obale koje su još prije 74 godina postojale. Njihovim spajanjem stvara se zlatna nit koja čvrsto povezuje ljude.

Beta

Glasnikov tjedan

Početak srpnja, točnije 3. srpnja, u Split je u 8 sati i 46 minuta stigao vlak Adria InterCity iz Budimpešte koji će prometovati do 11. rujna. Bio je to prvi sezonski vlak koji vozi na relaciji Budimpešta-Split-Budimpešta, kojim je u Split stiglo sto dvadeset putnika. Dio je to suradnje Mađarskih željeznica i Hrvatskih željeznica. Vlak prometuje tri puta tjedno, a putnicima su na raspolaganju vagoni za spavanje, restoran i ljubazno osoblje. Za sada je među putnicima najviše obitelji koje žele ljetovati u Dalmaciji, a ovakav način putovanja pruža im svu potrebnu udobnost. S druge strane, ako netko želi doći u Split iz Budimpešte osobnim automobilom treba mu više od osam sati, s puno stresa i umora, a ovako putnici izbjegavaju gužve na cestama, naspavaju se, popričaju i uživaju u pogledu na prekrasan krajolik kojim vlak „tutnji“ To je moć željeznica! Hrvatski turistički radnici i željeznica ove su se godine usredotočili na grad Split i izravne turističke željezničke linije, ne samo prema Budimpešti već i Pragu, Bratislavi i Beču, a već sada za iduću sezonu najavljuju liniju iz Poljske, koja bi mogla povezivati Poljsku sa Splitom, ali i Rijekom. Za iduću sezonu najavljuju i izravno povezivanje Splita sa Slavonijom. Jer, kako kažu, zadnji izravni vlak iz Osijeka vozio je za Split prije čak tridesetak godina.

„U nepunih dvadeset dana kupljeno je više tisuća karata za Adria InterCity.“

Iako su putnici iz Budimpešte u ljetnim mjesecima gravitirali prema Zadru i Rijeci, ove godine više dolazaka ostvaruje Split-sko-dalmatinska županija. Sezonski vlakovi prometovat će od 2. srpnja do 11. rujna na relaciji Budimpešta-Split-Budimpešta. Vlakovi će iz Budimpešte polaziti utorkom, petkom i nedjeljom, a iz Splita ponedjeljkom, srijedom i subotom. Vožnja traje četrnaest sati.

Vlak iz Budimpešte polazi u 18.45 sati s dolaskom u Split u 8.46 sati sljedećeg dana, a iz Splita u 18.28 s dolaskom u Budimpeštu u 9.35 sati sljedećeg dana. Jednomsjerna karta u vagonu s ležajima može se kupiti već za 48 eura, a u vagonu za spavanje za 61 euro. Karte se kupuju na međunarodnim blagajnama, pri čemu se primjenjuje tečaj euro-forinta od 350 ft.

Još o vlakovima i vezi Budimpešte s Hrvatskom. Od 25. lipnja iz Budimpešte svakodnevno prometuje do Zagreba i od Zagreba do Budimpešte. Vlak iz Zagreba polazi u 16.35, a u Budimpeštu dolazi u 22.24. Iz Budimpešte vlak prema Zagrebu polazi u 15.35, a dolazi u 21.05. Od Zagreba možete dalje kamo želite, presjedanjem do Rijeke.

Dana 20. srpnja Mađarska izvještajna agencija donosi kako je u nepunih dvadeset dana kupljeno više tisuća karata za Adria InterCity. MTI donosi kako će i Istria Express s polaskom iz budimpeštanskog Južnog kolodvora u 20.35 prometovati do 28. kolovoza. Preko Veszpréme, Zalaegerszega, Maribora, Ljubljane, slovenske luke Koper do Rijeke. Vlak je u Kopru ujutro u 8:33, a u Rijeci prijevodne u 9:27. Vlakovi prema moru čekaju svoje putnike.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Susret mladeži povodom 10. obljetnice narodnosne srednjoškolske stipendije

U sklopu dvodnevnog susreta mladih 18. lipnja u Školi vodenih sportova na jezeru Velencei, u Gárdonyu upriličen je prvi Susret mladeži povodom 10. obljetnice narodnosne srednjoškolske stipendije, koju je do sada primilo 205 učenika. Uz bivše i sadašnje stipendiste, događaju je prisustvovalo i nekoliko polaznika srednjih škola, među ostalima i Hošigovci u pratnji ravnateljice Ane Gojtan. Publiku su pozdravili i prigodni govor održali ministar pri Uredu predsjednika Vlade Gergely Gulyás i državni tajnik odgovoran za vjerske i narodnosne odnose pri Uredu Vlade Miklós Soltész. Nakon toga uslijedio je koncert popularnog sastava Bagossy Brothers Company.

Povodom svečanog otvorenja susreta ministar pri Uredu predsjednika Vlade Gergely Gulyás je rekao kako o državi puno govori način na koji se ona odnosi prema narodnostima, koje ju čine bogatijom. Mađarskoj je uvijek bilo jasno da su narodnosti resurs, vrijednost i čimbenik koji stvara državu. Istaknuo je kako se Ustav Mađarske od 1989. godine jednako odnosi prema narodnostima, ali istovremeno se morala izgraditi i praksa, koja je jasno stavila do znanja da je mađarska država spremna i sposobna dodjeljivati sve svoje raspoložive resurse za očuvanje i jačanje narodnosti. Jedan od takvih načina je i program stipendiranja, koji je započeo prije deset godina i prema dosadašnjim iskustvi-

sti nemaju gimnazije, srednjoškolcima koji pohađaju nastavu datog narodnosnog jezika. Namjera je i cilj pomoći darovitim učenicima koji pripadaju narodnosnoj zajednici i imaju prosjek ocjena iznad 4,00 i aktivni su članovi narodnosnih zajednica, sudjeluju u kulturnom životu škole, a pri ocjeni zahtjeva uzimaju se u obzir i socijalno stanje učenika te daljnji planovi glede školovanja. Od 2011. do 2017. srednjoškolska narodnosna stipendija iznosila je 60 tisuća forinti mjesečno, a dobivao ju je samo jedan srednjoškolac po ustanovi. Od 2019. odlučeno je da stipendiju dobivaju po dva kandidata, naime, to su tražili ravnatelji škola i narodnosni predstavnici u Mađarskom parlamentu.

Stipendisti u društvu ministra Gergelya Gulyása i državnog tajnika Miklósa Soltésza

ma se pokazao vrijednim provođenja. To znači obrazovanje na materinskom jeziku, razne kulturne događaje, narodnosne samouprave koje djeluju u Mađarskoj i imaju veliku kulturnu autonomiju.

Nadovezujući se na riječi ministra Gulyása državni tajnik Miklós Soltész naglasio je da sljedećih deset, dvadeset godina uveliko ovisi o stipendistima, koji trebaju prenositi baštinu predaka. „To vrijedi za obrazovanje i kulturu, kao i vjeru, bila ona katolička, luteranska ili pravoslavna. U narednim godinama trebale prenijeti puno toga. Kako je rekao ministar, za sve postoji sustav potpore i pravna podloga“, rekao je među ostalim državni tajnik. Državni tajnik Soltész rekao je da se narodnosna srednjoškolska stipendija dodjeljuje putem javnog natječaja onim srednjoškolcima koji pohađaju jednojezične ili dvojezične narodnosne gimnazije u Mađarskoj, odnosno ako neke narodno-

Svaki učenik stipendiju dobiva dvadeset mjeseci. U sklopu svečanosti državni tajnik Miklós Soltész u društvu ministra Gergelya Gulyása uručio je narodnosne srednjoškolske stipendije učenicima koji je tijekom školske godine zbog pandemije koronavirusa nisu mogli primiti.

Na priredbi su prisustvovali ravnateljica HOŠIG-a Ana Gojtan, stipendisti škole Laura Tišlerić (2012.), Réka Ribarics (2019.) Viktória Kettinger (2020.) i Hošigovci, polaznici 9. razreda Kamilla Szabados, Dominika Sándor, Gergő Porosz, Bendegúz Szafkó i Milán Miskolczi. Podsjetimo kako je prve srednjoškolske narodnosne stipendije na prijedlog uprave budimpeštanskog HOŠIG-a 2011. godine dodijelio tadašnji zamjenik premijera i ministar javne uprave Tibor Navracsics, a do sada ih je primilo 11 Krležinih i 12 HOŠIG-ovih gimnazijalca (vidi HG br. 11).

Kristina Goher

Srednjoškolci iz Sisačko-moslavačke županije na jezeru Velencei

Učenici srednjih škola Sisačko-moslavačke županije ljetuju kod jezera Velencei. Naime, u hotelu Juventus na obali jezera Velencei tijekom pedeset dana, počev od 4. srpnja, u pet desetodnevni turnusa sa svojim nastavnicima i pratiteljima ljetovat će 400 učenika srednjih škola s područja potresom pogođene županije. Ovo ljetovanje ostvaruje se uz potporu Državnog tajništva za narodnosne i vjerske odnose Ureda predsjednika mađarske Vlade. Pri pomoći je i Hrvatska državna samouprava, koja će u svaki od pet turnusa, pet puta po deset dana, za svaki put po osamdeset sudionika osigurati osobu koja zna mađarski i hrvatski kako bi pomogli u rješavanju dnevnih potreba i lakšoj komunikaciji. U vezi s navedenim 15. srpnja održana je konferencija za medije,

Državni tajnik Miklós Soltész, opunomoćena ministrica Vesna Njikoš Pečkaj, predsjednik HDS-a Ivan Gudan i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga

U Velence i na izletu u Pečuh

na kojoj su se pristunima obratili državni tajnik za narodnosne i vjerske odnose Ureda predsjednika mađarske Vlade Miklós Soltész, opunomoćena ministrica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj Vesna Njikoš Pečkaj i predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gudan. Konferenciji je prisustvovao i glasnogovornik hrvatske manjine u Mađarskom parlamentu Jozo Solga.

Sudionici svakoga turnusa posjećuju Budimpeštu i razgledaju zgradu Mađarskog parlamenta i užu centar, te imaju jednodnevni izlet u Pečuh, gdje se upoznaju s najužim centrom Pečuha na potezu od Hrvatskog kluba Augusta Šenoe u Ulici Tamás Esze do Trga

Oдавдје је најлјепши поглед на језеро Velencei

Dóm i pečuške katedrale, preko Ulice Káptalan, Ulice Anna i Hrvatskog kazališta Pečuh, Ulice Király i Trga Széchenyi. Uz rečeno tu je i posjet Stolnom Biogradu i vožnja čamcima po jezeru Velencei, te niz zanimljivih sadržaja. Natjecanja, sportske i društvene igre, zabava i veselje odlikuju desetodnevni boravak u Mađarskoj.

Kako je izjavio predsjednik HDS-a Ivan Gudan, uz rečeno od 11. srpnja do 18. srpnja HDS je omogućio sedmodnevno ljetovanje za 100 djece s potresom pogođenog područja Sisačko-moslavačke županije u svom odmaralištu Zavičaj u Vlašićima na otoku Pagu.

BPB / KG

Odluke predsjednika Hrvatske državne samouprave usvojene u svibnju ove godine

Odluke o usvajanju financijskog izvješća za 2020., rebalansu proračuna za 2021., imenovanju ravnateljice pečuskog Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslav Krleža te objavi javne nabave za proširenje santovačkog Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma.

Sukladno Vladinoj Uredbi br. 27/2021. (I. 29.), 4. stavku 46. članka Zakona br. CXXVIII. iz 2011. godine te 1. stavku 153. članka Zakona br. CLXXIX. iz 2011. godine predsjednik Hrvatske državne samouprave prema ovlastima koje mu pripadaju u razdoblju izvanrednog stanja dana 31. svibnja donio je odluke po sljedećim točkama dnevnoga reda:

Odluku o usvajanju redovnih izvješća županijskih Udruženja hrvatskih samouprava za 2020. godinu.

Odluku o usvajanju Financijskog izvješća Hrvatske državne samouprave, ureda i institucija za 2020. godinu i odluku o prihvaćanju zaključaka nadzora Državne riznice (MÁK), koju je Ured HDS-a objavio na svojoj mrežnoj stranici. Prema Financijskom izvješću, Hrvatska državna samouprava, ured i institucije ostvarili su prihode u iznosu od 2 608 142 131 forinti, koji se sastoje od državne potpore od 2 355 343 894 i financiranja u iznosu od 252 798 237 forinti. Ostvareni rashodi su 1 606 825 720 forinti, od kojih su najveći osobni troškovi od 766 588 033 forinti, doprinosi poslodavca od 133 229 185 i financijski rashodi od 274 404 823 forinti. Ostali operativni troškovi i troškovi obnove iznose 126 760 040.

Odluku o rebalansu proračuna Hrvatske državne samouprave, ureda i institucija za 2021. godinu, pri čemu je prihvatio izmjene normativnog financiranja škola, provedbu projekata NEMZ-E-21 i NEMZ-N-21, te primitak potpore Ureda predsjednika Vlade.

Odluku o prihvaćanju Izvješća o radu Hrvatske državne samouprave za 2020. godinu.

Odluku o prihvaćanju bilanci za 2020. godinu Neprofitnog poduzeća „Croatia“, društva Zavičaj d.o.o i neprofitnog društva Hrvatsko kazalište Pečuh d.o.o.

Odluku o prihvaćanju potpora Ureda predsjednika Vlade (Državnog tajništva za odnose s vjerskim zajednicama i narodnostima), i to potpore od 2 158 000 forinti za kompenzaciju zbog promjene pravnog položaja djelatnika kulturnih ustanova, potpore od 2 900 000 forinti za usavršavanje hrvatskih narodnih pedagoga za 2021. godinu, potpore od 15 400 000 forinti za sanaciju štete od potresa, potpore Fonda „Gábor Bethlen“ od 500 000 za objavljivanje Hrvatskog zidnog kalendara 2022., potpore od 1 000 000 forinti za Državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj, potpore od 200 000 forinti za izradu projektnih ideja za Croatiadu, potpore od 700 000 forinti za Državno natjecanje u kazivanju poezije i proze na hrvatskom jeziku (Croatiada), potpore od 200 000 forinti za Nagradni likovni natječaj (Croatiada), potpore od 1 200 000 forinti za Državni dan Hrvata, potpore od 500 000 forinti za Dan hrvatskog tiska u Mađarskoj, potpore od 500 000 forinti za Dan hrvatskog školstva u Mađarskoj, te potpore za Dopunsko financiranje plaća djelatnika kulturnih institucija.

Odluku o prihvaćanju Izvješća o internoj reviziji za 2020. godinu.

Odluku o objavi postupka javne nabave za obnovu zgrade Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma Santovo. Nai-

me, dovršeni su planovi projekta „II. faza proširenja i obnove Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma Santovo“, na temelju čega će se objaviti otvoreni postupak javne nabave.

Odluku o imenovanju ravnatelja Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže. Zbog tra- gične smrti ravnatelja Gábora Győrvárija, sukladno statutu škole do imenovanja novog ravnatelja vršiteljica dužnosti je Rita Magyar. Hrvatska državna samouprava objavila je javni poziv za popunjavanje radnog mjesta ravnatelja Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže, nakon čega je primljena jedna prijava. Zamjenica predsjednika, članovi odbora za odgoj i obrazovanje te savjetnica predsjednika tijekom neformalne konzultacije jednoglasno su podržali natječaj Janje Živković Mandić. Imenovanje su podržali i zaposlenici ustanove. Tako je Janja Živković Mandić od 1. srpnja 2021. imenovana za ravnateljicu ustanove na mandat od pet godina.

Nadalje, predsjednik je donio odluke o uvjetima davanja socijalnih povlastica i naknadi za topli obrok u odgojno-obrazovnim institucijama u vlasništvu Hrvatske državne samouprave, mogućem broju razreda u obrazovnim institucijama u vlasništvu Hrvatske državne samouprave, mogućem broju grupa u učeničkim domovima u vlasništvu Hrvatske državne samouprave, te broju grupa pri nastavi vjeronauka i etike u školskoj godini 2021./22. u obrazovnim institucijama u vlasništvu Hrvatske državne samouprave. Sukladno Zakonu o javnom odgoju i obrazovanju vlasnik ustanova odlučuje o broju grupa u dječjim vrtićima i učeničkim domovima u odgojnoj godini 2021./22., te broju razreda u školskoj godini 2021./22.

Svi materijali i prilozi od 5. svibnja 2021. godine dostupni su na internetskoj stranici HDS-a.

Pripremio S.B.

O pokretanju vrtićkih i školskih grupa u odgojno-obrazovnim ustanovama u vlasništvu HDS-a školske godine 2021./22.

Na osnovu broja upisanih u novu školsku godinu predsjednik je donio odluku o pokretanju vrtićkih grupa, te osnovnoškolskih i gimnazijskih razreda.

U Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslav Krleža u Pečuhu prema broju upisanih u vrtić (25) ponovno se pokreću 4 vrtićke grupe, prema broju upisanih prvša u osnovnu školu (36) pokreću se dva paralelna prva razreda, a s obzirom na 6 upisanih pokreće se i nulti gimnazijski razred. Istodobno, s upisanih 16 učenika i 8 učenika koji su lani polazili nulti razred, to jest ukupno 24 učenika pokreće se jedan 9. gimnazijski razred.

U Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu u Santovu prema broju upisanih i dalje se pokreću tri vrtićke grupe i jedan prvi razred.

Prema broju upisanih u Hrvatski vrtić i osnovnu školu u Samotelu pokreću se dvije vrtićke grupe i jedan prvi razred, time će se od nove školske godine nastava odvijati od 1. do 5. razreda osnovne škole.

Pripremio: S.B.

XVII. Županijsko natjecanje hrvatskih ribiča

Županijsko natjecanje hrvatskih ribiča još 2006. godine pokrenula je Hrvatska samouprava Čavolja, a otada se svake godine organizira u drugom naselju. Ove godine drugi put u organizaciji Hrvatske samouprave grada Aljmaša, koja se ponovno pokazala srdačnim domaćinom.

Na natjecanju za „Bački kup 2021“, koje je održano na tamošnjem prekrasnom ribolovnom jezeru „Kígyóstó“ okupilo se tridesetak ribiča iz osam bačkih naselja, Aljmaša, Bikića, Bačina, Dušnoka, Kačmara, Kalače, Santova i Sentivana. Nažalost, ove godine nije bilo redovitih sudionika, ekipa iz Gare i Čavolja.

Goste su dočekali zastupnici Hrvatske samouprave Aljmaša, a sudionike je pozdravila predsjednica Valerija Marija Petrekanić, poželivši svima dobrodošlicu i uspješan ribolov. Nakon njezinih riječi održan je ždrijeb, a uslijedilo je natjecanje koje se tradicionalno održava u ekipnoj i pojedinačnoj kategoriji, i ovaj put s dva štapa na plovak ili bez plovka, s po jednom udicom.

Sreća i umijeće obilježile su i ovogodišnje natjecanje ribiča, jer neke su ekipe ulovile više od 16 kilograma ribe, a neki ribiči nisu osjetili čak ni da ribe grizu. Sve u svemu, usprkos crnim prognozama sunčano subotnje prijepodne proteklo je uz lijepo druženje i dobro raspoloženje naših ribiča. Srdačni domaćini pazili su da nitko ne ostane gladan ili žedan pa su za doručak poslužene pečene kobasice, a za ručak goveđi paprikaš i gibanica. Nakon neizvjesnosti koja je trajala četiri i pol sata, za jedne vrlo uzbudljivo, a za druge bez ikakvog uzbuđenja, održano je zbrajanje ulova i proglašenje rezultata.

Tako je u ekipnoj kategoriji prvo mjesto s najvećim ulovom ribe osvojila domaća ekipa iz Aljmaša (16,7 kg), drugo s malim zaostatkom lanijska pobjednička ekipa iz Bikića (13,16 kg), a treće ekipa iz Bačina (6,46 kg). Dodajmo kako je na četvrtom mjestu završio Kačmar s 5,65 kg, uz debitanta, kačmarskog načelnika Endru Pála, na petom Dušnok s 3,9 kg, dok je na šestom završilo Santovo s 3,5 kg, sedmi je bio Sentivan s 2,35 i osma bez ulova Kalača. Ulovljeno je najviše šarana, karasa i deverike, a dječak iz Santova Dorian Valkai (Čilić) ulovio je amura od 2,72 kg. Kao najuspješnijoj ekipi ove godine

Na jezeru „Kígyóstó“ okupilo se tridesetak ribiča

„Putujući bački kup“ pripao je domaćinima, a preuzeli su ga od lanijskog pobjednika Bikića. I u pojedinačnoj kategoriji prvo mjesto osvojio je domaći natjecatelj Richárd Pozsgai (Aljmaš) s čak 10,82 kg ulova, koji je ujedno osvojio i nagradu za najveću ulovljenu ribu (šarana od 5,38 kg), na drugo mjesto plasirao se Tamás Engi (Bikić) s 8,78 kg, a na treće Bence Tóth Kovács (Aljmaš) s 4,67 kg.

Nakon proglašenja rezultata druženje je nastavljeno uz zajednički ručak, a za dobro raspoloženje pobrinuo se Veljko Piuković, koji je po završetku druženja sviranjem na harmonici ispratio santovačke ribiče, posljednje goste.

Već po tradiciji, najuspješnijim ribičima dodijeljeni su pehari i diplome za osvojena mjesta, a svim sudionicima spomenice za sudjelovanje. Susret koji je priređen uz financijsku podršku Županijske hrvatske samouprave i u organizaciji aljmaške Ribičke udruge „Miklós Jurinovic“ završen je zajedničkim ručkom i druženjem sudionika na obali ribnjaka „Kígyóstó“.

S.B.

Prva velika riba

Natjecanje ribiča u Mišljenu

Udruga baranjskih Hrvata 3. srpnja na mišljenskom srednjem jezeru organizirala je tradicionalno natjecanje baranjskih hrvatskih ribiča. Na natjecanje se mogla prijaviti po jedna dvočlana ekipa iz svih hrvatskih naselja u županiji. Okupljanje je bilo ujutro od pola šest. Rano ustajanje je dar za ribiče, pa su neki već u pet ujutro bili na licu mjesta. Natjecanje je počelo u 6.00 i trajalo do 13.00 sati, nakon čega je uslijedilo proglašenje rezultata i zajednički ručak. Ribiči su nakon natjecanja mogli ostati na jezeru i loviti ribu do večeri. Priredba je ostvarena zahvaljujući potpori Hrvatske samouprave Baranjske županije.

I najmlađi su uspješno sudjelovali na natjecanju

Sunčan i topao dan, ali i blagi povjetarac na prostoru mišljenskog ribičkog jezera bio je bogom dan za druženje i ribičke priče. Tako da su natjecatelji bili u dobrom društvu onih koji se nisu natjecali, već su sa zanimanjem pratili događanja oko udice i zabavljali natjecatelje. Je li isto plašilo ribu ne znamo, ali važnije od ulova bilo je upravo druženje i susreti. U natjecanju je sudjelovalo šesnaest ekipa odraslih i šest malih (mladih) ribiča. Ekipa iz Šikloša, Vršende, Mišljena, Kozara, Salante, Pečuha, Surdukinja, Njarada, Udvara, Mohača, Topolja... Vidjela sam poznata ribička lica, ali i upoznala nekolicinu novih. Očevi i sinovi, djedovi i unuci zajedno. Oko deset sati počeli su pristizati članovi Udruge baranjskih Hrvata, koja je svoju godišnju sjednicu zakazala na otvorenome, na obali mišljenskog umjetnog jezera. Ona je započela u jedanaest sati, tako da se napucao prostor oko jezera i u hladu visokog drveća.

Ekipa Udvara

Proglašenje rezultata zbilo se nakon pomnog mjerenja ulova za vršetkom natjecanja. Rezultate je proglasio domaćin natjecanja Károly Serdült. Pehari i diplome dodijeljeni su najboljima. Ukupno je ulovljeno 168,7 kilograma ribe, a najveću ribu, šarana od 10,5 kilograma ulovio je József Sallai.

Na natjecanju su sudjelovali mladi ribiči Ármin Fischer i Zsombor Balatinac iz Njarada, braća Soma i Noel Perjás iz Mišljena, braća Dániel i Máté Csiba iz Mišljena. Svi su oni dobili hranu za ribe, čokoladu i diplome, a Dániel Csiba ulovio je najviše, preko četiri kilograma ribe.

Treće mjesto osvojila je pečuška ekipa „Kormorani” u sastavu Jadranka Gergić i Szabolcs Szölösi, s ukupno 23,49 ulovljene ribe.

Drugo mjesto pripalo je udvarskoj ekipi, braći Petru i Marku Balazu s ulovljenih 23,18 kilograma ribe, što je za 30 dkg manje od prvoplasirane ekipe. Prvo mjesto pripalo je uvjerljivo ekipi iz

Ekipa Surdukinja

Surdukinja u sastavu Mijo Ferkov i József Sallai, s ulovljenih 70,83 kilograma ribe. U natjecanju su sudjelovali i članovi ribičke udruge „Linjak” Stipa Topalov i Boško Čanaki iz Topolja u Republici Hrvatskoj. Udruga baranjskih Hrvata održava prijateljske veze s Udrugom „Linjak” te njeni članovi redovito sudjeluju na topoljskoj „Somijadi” krajem srpnja. I da vam kažemo kako je „linjak” podvrsta šarana, stara vrsta koja polako izumire zbog promjene flore i faune vode.

Branka Pavić Blažetin

U znaku okruglog jubileja

X. Ljetna škola tambure u Orfúu

Isto kao i lani poziv je upućen pod geslom „S obzirom na epidemiološku situaciju... ili baš unatoč tome“, ali je ovogodišnja jubilara, X. Ljetna škola tambure u Orfúu održana u puno opuštenijem ozračju. Iako je dugo bila prisutna potpuna neizvjesnost, popuštanjem protuepidemijskih mjera stvoreni su uvjeti za nesmetano održavanje. Ova godina protekla je u znaku istaknutog jubileja, jer deset godina nije malo. No ne posustaju, stoga se i danas sve odvija istim žarom organizatora, ali i sudionika-tamburaša koji su se gotovo potpuno izmijenili, iako ima i onih koji sudjeluju od samog početka. Naime, sudionici iz prvih godina stasali su već u odrasle ljude, većina se zaposlila, ali su se priključili i novi. Proteklih deset godina ljetna škola izrasla je u stalno ljetno okupljalište mladih tamburaša koji iz godine u godinu pokazuju i dokazuju svoju nadarenost i posebno ljubav prema tamburi. Ono što im najviše treba su vrsni podučavatelji i puno vježbanja, a u tome se Ljetna škola tambure i potvrdila.

Kako nam je uz ostalo kazao jedan od glavnih organizatora i voditelja Zoltan Vizvári, Kulturna udruga „Vizin“ još davne 2012. godine započela je projekt „Ljetne škole tambure“, kako bi okupila što veći broj mladih tamburaša, ponajprije Hrvata iz Mađarske. Tijekom sljedećih godina Udruga je uspjela okupiti tamburaše iz svih krajeva Mađarske, od Bačke do Gradišća. Tako su u glazbeni repertoar ljetnog kampa uvršteni plesovi, pjesme i melodije svih hrvatskih regija u Mađarskoj, a osim njih i neke tam-

Ljetna škola okupila je umalo trideset tamburaša

buraške skladbe hrvatskih, pa i stranih skladatelja, prvenstveno ozbiljne i popularne glazbe.

Ljetna škola tambure, ove godine održana od 5. do 11. srpnja, u Orfúu je okupila umalo trideset mladih tamburaša iz četiri hrvatske regije u južnoj Mađarskoj, Bačke, Baranje, Podravine, ali i i Pomurja. Najmlađi sudionici bili su učenici 8-og razreda, a najstariji pak bio je redoviti gost i ljubitelj tamburaške glazbe iz Beograda. Već po dobro uhodanom cjelotjednom programu održane su svakodnevne radionice, dva puta po tri sata dnevno, pa i više, ali isto tako i razni drugi zabavni sadržaji, među ostalim, naravno, i kupanje na plaži smještenoj u prekrasnoj prirodi, kao i omiljeni nastupi, snimanja i koncerti.

Jedan od organizatora i voditelja Zoltan Vizvári

Trenutak za pjesmu

Samotno drvo

Njemu pjevaju brežuljci.
Njemu šapuće dolina.
Njemu pjevaju ptice.
Njemu se rasplache trava.
Kosu mu kovrča vjetar.
A ono samotno stoji,
kao samotna svijeca
Uzdiše i gori.

Stipan Blažetin

Najmlađima treba pomoći

„Nije se ništa promijenilo, na istom smo mjestu, u isto vrijeme“, dodaje Zoltan Vizvári. S mladima su i ove godine radili organizatori i instruktori, magistar glazbe, glazbeni pedagog iz Čepina i primaš tamburaškog sastava „Ravnica“ Ivan Draženović, stručni voditelj kampa i tamburaškog sastava „Vizin“ Zoltán Vizvári, te korepetitor i član sastava „Vizin“ Marko Jerant.

Sudionici kampa potkraj tjedna svoje su znanje i sve što su uvijekbali i ove godine predstavili na snimanju audio snimke, a zatim i video spota u Abaliget, a u subotu navečer u Orfúu održan je i svečani, jubilarni koncert na vodenoj pozornici Doma „Medvehagyma“. S obzirom na protuepidemijske mjere i propise u vezi s održavanjem glazbeno-plesnih priredaba nije bilo masovnog okupljanja, pa se koncert mogao pratiti i online na Facebook stranici Orkestra „Vizin“. U nedjelju je organizirano i završno predstavljanje u društvu okupljenih roditelja, nakon čega su svi

prezadovoljni ovogodišnjim ljetnim kampom kao i prošlih godina otputovali kućama, uvjereni da će se dogodine ponovno vratiti.

Kulturna udruga „Vizin“ zahvaljuje se svima koji su na bilo koji način pridonijeli održavanju kampa i nada se susretu s tamburašima i sljedeće, 2022. godine u isto vrijeme, na istom mjestu. Slično prethodnim godinama X. Ljetna škola tambure u Orfúu održana je uz financijsku potporu Ministarstva ljudskih resursa (NTAB-KP-1-2021/1-000064), Hrvatske samouprave Zalske župa-

I djevojke su vješte tamburašice

nije te brojnih mjesnih hrvatskih samouprava i ustanova iz Santova, Baje, Mohača i Martinaca. Sudionici se posebno zahvaljuju Andreji Kolar, Akošu Kolaru, Richárdu Rajnaji i Gáboru Schulteisu na svesrdnoj pomoći pri izradi zvučnih i video snimaka, te fotografija.

Stipan Balatinac

Ivanje u Poganu

Tradicionalno Ivanjsko paljenje vatre i koncert kod poganskog jezera i ove je godine priređeno u Poganu u suradnji Mjesne i dviju manjinskih samouprava, hrvatske i njemačke, te brojnih civilnih udruga, rekla nam je predsjednica Hrvatske samouprave Pogana Agica Dragovac. Dana 26. lipnja, na blagdan svetog Ivana Krstitelja druženje u večernjim satima prošlo je uz nastup pečuskog Orkestra Vizin te nastup triju poganskih pjevačkih zborova, mađarskog, njemačkog i hrvatskog Pjevačkog zbora „Snaše“. Zapalila se ivanjska vatra, plesalo se i pjevalo, družilo dugo u noć.

Ovih se dana u Poganu obavljaju radovi na budućoj Kući običaja u Ulici Petőfi na broju 34. Nakon pandemije napokon se prišlo obnovi, koju podupiru mjesna samouprava, koja je kroz natječaj dobila sredstva za obnovu, i narodnosne samouprave Pogana, njemačka i hrvatska samouprava i brojni pojedinci i darovatelji. Istovremeno započinje i obnova Seoske kuće. U sklopu Programa „Mađarsko selo“ u 2000. godini mjesna samouprava je prijavila devet projekata od čega su četiri odobrena, a u 2021. pet projekata ukupne vrijednosti od 37,58 milijuna forinti. Istovremeno se u blizini Pogana na prostoru nadomak parka Zsálya gradi hotel s četiri zvjezdice i sto kreveta. Pogan tako postaje sve vidljiviji na turističkoj karti Mađarske.

Branka Pavić Blažetin

Bogatstvo...

Uz ivanjsku vatra u Poganu

Oproštaj nastavničkog zbora od nastavnice Mirjane Karagić

Dana 18. lipnja nastavnički zbor budimpeštanskog Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đачkog doma oprostio se od srednjoškolske nastavnice hrvatskog jezika i književnosti Mirjane Karagić. U ime kolektiva prigodni govor održala je ravnateljica Ana Gojtan, nakon čega su uručeni darovi i cvijeće, a održan je i skroman domjenak.

Mirjana Karagić u društvu kolega

Mirjana Karagić u HOŠIG-u je radila tridesetak godina, ali je zbog obiteljskih razloga ranije napustila školu i vratila se u svoj rodni Sisak. Srednjoškolska nastavnica Mirjana Karagić se za vrijeme Domovinskog rata s obitelji preselila u Budimpeštu, te opredijeljeno i odgovorno prihvatila rad za hrvatsku manjinu u Mađarskoj. Svoj pedagoški rad započela je 1993. u upravo tada osamostaljenom Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i đачkom domu kao srednjoškolska nastavnica hrvatskoga jezika i književnosti. Pored odgojno-obrazovnog rada svjesno je radila i na jačanju školskih kulturno-prosvjetnih aktivnosti. Uz njeno ime vezuje se osnivanje Aktiva hrvatskoga jezika i književnosti, koji je vodila dva desetljeća. Izradila je niz obrazovnih materijala s ciljem potpore metodičkog rada i unapređenja učeničkog znanja i sposobnosti. Aktivno je sudjelovala u sastavljanju okvirnih programa hrvatskog narodnog odgoja i obrazovanja. Kao doravnateljica ustanove dokazala je i svoje rukovoditeljske sposobnosti. Redovito je pripremala gimnazijalce za državna natjecanja iz hrvatskoga jezika i književnosti na kojima su učenici postizali istaknute rezultate, redovito osvajajući prva tri mjesta. Mirjana Karagić osmislila je i organizirala niz školskih svečanosti i kulturnih programa. Njena je zasluga jačanje i proširenje prijateljskih veza s ustanovama u matici, pa je primjerice na njenu inicijativu uspostavljena uspješna suradnja HOŠIG-a i Ženskog učeničkog doma u Dubrovniku, te suradnja sa Ženskim učeničkim domom „Marija Jambrišak“ u Zagrebu. Usporedno s pedagoškim radom bavila se i lektoriranjem: lektorirala je udžbenike i radne bilježnice za razrednu nastavu hrvatskog jezika, odnosno udžbenike i radne bilježnice povijesti za gimnazijske razrede, kao i rječnike za nastavu biologije i zemljopisa. O priznanju njenog stručnog rada svjedoče i brojne nagrade Ureda za školstvo i Ministarstva ljudskih resursa.

Čestitamo Mirjani Karagić na dosadašnjem radu i želimo joj mnogo zdravlja i sreće!

Kristina Goher

Hrvatski dan u Bókayjevu vrtu

Hrvatska samouprava XVIII. okruga 3. srpnja u Bókayjevu vrtu priredila je tradicionalni Hrvatski dan. U sklopu programa nastupila je budimpeštanska Hrvatska izvorna folklorna skupina. Po običaju skupina na ovoj priredbi premijerno prikazuje novu koreografiju. Ni ovoga puta nije bilo drukčije, naime, nakon što su članovi grupe otpjevali poznatu pjesmu o Ivanu Klakaru, uslijedile se nove plesne koreografije iz Dalmacije. Prvo su izveli tri kratka plesa s otoka Korčule, potom ples iz Trogira i na kraju koreografiju „Splitski plesovi“. Plesove je uvježbala i na scenu postavila Edina Orczi uz pomoć nastavnice narodnog plesa Andreje Bálint. Na studijskom snimanju sudjelovali su Róbert Takáts, Anikó Novák i István Rumen Csörös. Snimka je ostvarena financijskom potporom Programa „Béla Halmos“. Program je vodio i hrvatske uspješnice pjevao glumac Stipan Đurić. Naravno, publika i sudionici i ovaj put dočekani su s paprikašem, vinom, rakijom i bogatim stolovima.

Kristina Goher

Biškupska spomenica prikdana

Jubilarni hižni pari svečevali na svetku Petrovoga Sela

U manjkanju sambotelskoga centralnoga svečevanja, hižni pari koji ljetos svečuju velike jubileje i u Petrovom Selu, imali su priliku u okviru svete maše, na otvaranju 800. obljetnice spomen-ljeta, prikzeti biškupsku spomenicu. Sambotelski biskup mons. dr. János Székely je posebno pozvao pred oltar slavljenike, ki su se registrirali na veliko svečevanje u Sambotel. Tako je natpastir Sambotelske biskupije redom i čestitao Beatrixi Milišić i Andrašu Handleru za 20, Andiki Milišić i Laslou Schlafferu za 25, Ani Geošić i Dezsövu Neubaueru za 35, Eržiki Bokor i Viktoru Kohutu za 40, Juditi Pipics i Janošu Škrapiću za 40 ter Teruški Milišić i Imriju Szabóju za 35. hižno ljeto. Biskup Székely je naglasio da je ovo zapravo hvalodavanje da je je Svemogući Bog prik toliko ljet sačuvao u miru, u ljubavi i u jedinstvu, poklanjajući im dare vjernosti ter moći da odgajaju svoju dicu, veselu se nukicam i nukicem. „Volite Boga i nadalje ter iščite njegovu blizinu, a med sobom se ljubite dalje, imajte strpljenja jedni za druge, nosite skupa tarhete žitka, kot i dovidob“,

s timi riči je prosio Božji blagoslov na jubilar ter sa skupnom molitvom vjernikov je završen svečani akt. Kako je rekla za svetom mašom Teruška Milišić-Szabó, ka je 35 ljet dugo skupa sa svojim Imrijem, u hištvo ostati jedino je moguće s ljubavom i Gospodinom Bogom, kad onda sve laglje ide, a tako i teško nije teško. „Gizdava sam da sam mogla danas svečevati naše hištvo na ovom velikom svetku sela s dvimi biskupi. Ovo je jako lipo bilo i ja mislim da nima svaki ovakovu veliku sriću“ dodala je još mati četvero dice i majka dvih nukicev. *Tiho*

Svetak nardarskih jubilarov u hištvu

Sambotelski biskup mons. dr. János Székely svako ljeto je mogao pozvati jubilar u hištvo na sambotelsku svečanu mašu u katedralu, koje spravišće ovo ljeto zbog mjere opreznosti nije održano. Pred kratkim su hižni pari u Petrovom Selu proslavili okrugle jubileje, a 11. julyja, u nedilju, u nardarskoj crkvi je skupadošlo šest parov na hvalodavanje. Spomenicu je ovput prikdao farnik Pinčene doline, Tamás Várhelyi i ujedno je i blagoslovio hižne druge, ki su 35, 40, 45 i 50 ljet dugo u ljubavi. Tako je Narda na nediljnoj svetoj maši gratulirala jubilarom, Klari Bošić i Laciju Benčiću (35), Gabrijele Tomanović i Janošu Pezenhofferu (35), Marijani Pezenhoffer i Toniju Bošiću (40), Malvini Polyak i Józsefu Joóu (45), Irmi Hajmási i Istvánu Ódor (50) kot i Moniki Čerčić i Ernőju Polgáru (50). Čestitkam se i mi pridružujemo, željimo svim dobro zdravlje i još čuda veselja s Božjim blagoslovom!

FOTO: BERTALAN TEMMEL

Tiho

Hrvatski gastronomski festival i turnir noćnog nogometa u Potonji

U organizaciji Hrvatske samouprave Šomođske županije, Mjesne samouprave i Hrvatske samouprave Potonje 2. srpnja je u potonjskom Rekreacijskom parku priređen Hrvatski gastronomski festival i turnir noćnog nogometa. Događaj se organizira svake godine već više od jednoga desetljeća. Po ustaljenom scenariju druženje je započelo u 14 sati brojnim programima za djecu, a u 16 započelo je natjecanje u kuhanju tradicionalnih hrvatskih jela „Najljepši kuhar Podravine“.

Prijavio se veliki broj ekipa kao i svake godine. Za svaku prijavljenu ekipu organizatori su osigurali sljedeće namirnice: 4 kg svinjetine (lopatica, potkoljenica, but) i 0,5 kg graha. Tijekom kuhanja svaka ekipa mogla je koristiti i dodatne namirnice, začine, ali gotovo jelo se ocjenjivalo isključivo u slučaju da je sadržalo i grah.

Kulturni program odvijao se na ljetnoj pozornici, a nakon njega uslijedila je zajednička večera, a potom objava rezultata natjecanja u kuhanju.

Malonogometni turnir (Noćni kup) započeo je u 20 sati, a u 1 sat poslije ponoći je bila objava rezultata.

Ovo veselo druženje posjetili su i brojni predstavnici hrvatskog i mađarskog političkog života, generalni konzul Republike Hrvatske Drago Horvat, glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga i predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban, rekao nam je načelnik Potonje Tamás Reiz. Svoje zadovoljstvo i ovogodišnjim druženjem izrazili su predsjednik Hrvatske samouprave Potonje Jozo Dudaš, te predsjednica Hrvatske samouprave Šomođske županije Jelica Matyók Csende.

Kako nam je rekao načelnik Potonje Tamás Reiz, devetnaest ekipa sudjelovalo je u natjecanju u kuhanju i borbi za naslov „Najljepši“ kuhar Podravine“, dok se u malom nogometu u noćnim satima ogledalo deset ekipa.

Nazočne je pozdravio predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban

Ekipa Dombola

Drugo mjesto u kuhanju

Jedna od lukoviških ekipa

U goste su im došli i prijatelji iz Rušana, naseља u Virovitičko-podravskoj županije. Nastupio je Orkestar Vizin koji je potom od šatora do šatora zabavljao majstore kuhanja i njihove prijatelje. Okupilo se oko petstotinjak osoba željnih druženja, zabave, izvrsnog jela i nogometne igre. Uz programe za odrasle nisu zaboravljeni ni najmlađi koji su se zabavljali u „zračnom dvorcu“ i drugim brojnim igrama.

Na natjecanju u kuhanju sudjelovala je ekipa Nagyatáda, tri ekipe iz Pečuha, dvije ekipe iz Barča, ekipa Izvara, ekipa Bojeva, dvije ekipe iz Daranja, ekipa Dombola, ekipa Martinaca, ekipa Foka, ekipa Novog Sela, tri ekipe iz Potonje i dvije ekipe iz Lukovišća. Posebnu nagradu osvojila je ekipa Hrvatske samouprave Potonje. Prvo mjesto pripalo je ekipi nogometnih veterana Zrinski iz Martinaca, drugo mjesto osvojila je ekipa iz Pečuha, Lovačko-kulturna i gastronomska udruga Pečuško-baranjskih Hrvata, a treće mjesto pripalo je ekipi NAV-Uprava Baranjske županije.

U nogometu je prvo mjesto osvojila momčad Lukovišća, drugo momčad iz Barča, treće mjesto pripalo je momčadi Kaposvölgye, a četvrto momčadi iz Daranja. Najboljim strijelcem proglašen je Péter Rubecz iz momčadi Kaposvölgye, najboljim vratarom Adrián Kiss iz barčanske momčadi, a najboljim igračem István Déri iz Lukovišća.

Branka Pavić Blažetin

U Zavičaju

Od 11. srpnja do 18. srpnja Hrvatska državna samouprava je osigurala sedmodnevno ljetovanje za stotinjak djece s potresom pogođenog područja Sisačko-moslavačke županije u svom odmaralištu Zavičaj u Vlačićima na otoku Pagu. U Zavičaju su djeca četvrtih razreda triju petrinjskih škola, Osnovne škole Mato Lovrak, Osnovne škola Dragutin Tadijanović i učenici iz njene područne škole Mošćenica. Djeca uživaju u ljetovanju.

Učenici iz Petrinje na Pag su došli zahvaljujući Hrvatskoj državnoj samoupravi i zajednici Hrvata u Mađarskoj, koja je na taj način željela pomoći djeci s potresom pogođenog područja. Direktor odmarališta i pansiona „Zavičaj” Tibor Radić je rekao kako je za djecu sve organizirano i imaju sve što im treba.

„Djeca imaju smještaj u našem odmaralištu, imaju hranu, piće, boravak na plaži, kupanje, sunčanje, sportske aktivnosti i oni su jako sretni ovdje. Djeca su, boraveći u Vlačićima, makar malo zaboravila sav onaj užas koji su proživjela za vrijeme potresa,” rekao je Tibor Radić.

Boravak djece u Vlačićima na Pagu financirala je Hrvatska državna samouprava u Mađarskoj, ali i mnogi pojedinci, Hrvati u Mađarskoj. Grad Pag je podržao inicijativu i poklonio učenicima iz Petrinje cjelodnevnu vožnju brodom po Paškoj uvali. „Mi smo se odmah nakon potresa uključili u akciju pomaganja Petrinje, izaslanstvo Grada Paga obišlo je Banovinu, a donirali smo sredstva za obnovu osnovne škole u Petrinji. Drago nam je da je zajednica Hrvata u Mađarskoj organizirala dolazak učenika iz Petrinje u Vlačiće, a mi smo se u to uključili tako što smo učenicima poklonili vožnju brodom po Paškoj uvali,” rekao je za Radio Pag gradonačelnik Grada Paga Ante Fabijanić.

Djeca su sa svojim pratiteljima sretno stigla na odredište i svojim kućama nakon uživanja u čarima najljepšeg mora na svijetu.

Branka Pavić Blažetin

Prisjećanje na Stipana Blažetina u sklopu Tamburaškog kampa

Hrvatska samouprava Velike Kaniže od 5. do 9. srpnja održala je svoj tradicionalni Kamp hrvatske glazbe i tradicija. Voditelj kampa bio je predsjednik Hrvatske samouprave Velike Kaniže Stjepan Prosenjak, a u raznim programima pomagali su mu članovi samouprave. U okviru kampa sudionici su se prisjetili učitelja i pjesnika, istaknute ličnosti pomurske hrvatske zajednice Stipana Blažetina.

Polaznici Hrvatskog kampa održali su kratak program

Hrvatska samouprava Velike Kaniže već godinama organizira kamp za mlađe naraštaje. Kako se u pomurskome gradu niti u jednoj osnovnoj školi ne predaje hrvatski jezik, hrvatska samouprava njegovanje hrvatske kulture i jezika mladima i djeci omogućuje kroz razne aktivnosti.

„Bilo je više bezuspješnih pokušaja pokretanja učenja hrvatskog jezika u nekoj od gradskih osnovnih škola, ali naravno nismo odustali. Pretprošle godine bilo je dogovoreno da će se učenje hrvatskoga jezika pokrenuti kao izvannastavna aktivnost. Počelo je podučavanje nekoliko učenika u Pijarističkoj osnovnoj školi,

koje je zbog pandemije prekinuto. Na svu sreću, Pijaristička gimnazija već godinama nudi mogućnost učenja hrvatskog kao drugog stranog jezika, što ipak pomaže u očuvanju jezika djeci koja se školuju u pomurskim naseljima i nastavljaju školovanje u toj gimnaziji. Inače, u naše se programe ponajviše uključuju upravo učenici koji pohađaju hrvatsku nastavu u toj gimnaziji, a oni se najčešće javljaju i u naše kampove“, rekao je voditelj kampa Stjepan Prosenjak.

Sudionici Hrvatskog kampa bavili su se učenjem tamburice, u čemu im je uz ostale članove kaniškog tamburaškog sastava „Stoboš“ pomagao i student smjera tamburice na Muzičkoj akademiji u Budimpešti Bálint Horvát. Bálint je prošle godine počeo podučavati tamburicu mladima, koji su kroz cijelu godinu skladbe učili online, a sada u kampu i uživo. Članica samouprave Szuzsanna Fekete vodila je radionice ručnog rada, na kojima su se izrađivali mirisni jastuci od lavande. Voditelj kampa Stjepan Prosenjak smatrao je važnim prisjećanje na Stipana Blažetina povodom 80. obljetnice rođenja i 20. obljetnice njegove smrti, smatrajući kako i mladi koji ga nisu poznavali trebaju upoznati njegovo životno djelo. Sudionici su tijekom kampa upoznali njegova djela, a u završnom dijelu bilo je riječi o njegovom djelovanju u cilju očuvanja

hrvatskog jezika i kulture. Voditelj kampa istaknuo je kako mu pomurska zajednica, a i cjelokupna hrvatska zajednica u Mađarskoj može puno toga zahvaliti, poglavito u području hrvatskog odgoja i obrazovanja. Kao učitelj pokrenuo je brojne učenike na hrvatski put, mnogi od njih diplomirali su kao nastavnici hrvatskoga jezika i još nekog smjera, izradio je smjernice hrvatskog odgoja i obrazovanja, pisao udžbenike, izrađivao nastavna pomagala, radio na njegovanju hrvatske kulture, a usto je bio i istaknuta osoba javnog života Hrvata u Mađarskoj, dok je svojim pjesmama, romanima i udžbenicima obogatio književno stvaralaštvo Hrvata u Mađarskoj. U pomurskoj je regiji poticao utemeljenje manjinskih samouprava: upravo je on svojedobno pozvao kaniške Hrvate na okupljanje i osnivanje hrvatske samouprave, pomažući joj ispočetka u osnaživanju. Stipana Blažetina Hrvati ne smiju zaboraviti, rekao je na završnom programu Stjepan Prosenjak. Nakon kratkog prisjećanja okupljeni roditelji i rodbina polaznika kampa poslušali su kratak program mladih tamburaša i program Tamburaškog sastava „Stoboš“.

Beta

SERDAHEL

Udruga Kulturno i sportsko društvo Serdahel osim sportskih i kulturnih programa organizira i razne vjerske programe. Društvo je više puta organiziralo božićne i uskrse programe, obilježavanja blagdana i proštenja. Udruga je među svoje planove uvrstila i uređivanje nabožne špilje koja će za vrijeme vjerskih blagdana nuditi pravo okruženje. Nabožna špilja će biti postavljena pored mjesne crkve Presvetog Srca Isusova i u nju će biti postavljen kip Blažene Djevice Marije. Špilja će biti izgrađena kako bi vjernicima omogućila molitvu za vrijeme marijanskih blagdana. Kulturno društvo će ubuduće organizirati molitvene večeri, litanije i druge vjerske programe ispred nabožne špilje. Osim izgradnje špilje društvo će obnoviti i drvene jaslice koje su već više puta bile izložene u vrijeme došašća i služile prilikom raznih vjerskih programa.

Stjepan Prosenjak prisjetio se Stipana Blažetina

U sambotelskoj Hrvatskoj čuvarnici

Tratinčica i Maslačak i od septembra broju skoro pedeset dice

Iako sad odgojiteljice, tetke kot i mališani, uživaju u ferija, od 19. julija do 16. augustuša, u sambotelskom Hrvatskom obrazovnom centru, zadnji naš posjet u čuvarnici, nekoliko tajednov kasnije zbogomdavanja dice ka se pripravlja u školu, ovako je izgledao u grupi Tratinčica i Maslačak.

S ravnateljicom ustanove, Editom Horvat-Pauković medijski najviše se najdemo na priredba škole i čini mi se, svenek smo koncentrirane na razrednu nastavu, a manje na predškolski odgoj. Popravljajući tu sliku, pretprošli misec jedno dopodne posvećeno je skupinam u Hrvatskoj čuvarnici. Početna rečenica našega razgovora s direktoricom Editom ovako je zvučala: „Hvala

Bogu, moremo biti zadovoljni, ne nek sa školom, nego i s čuvarnicom jer ovoga ljeta 49 mališanov imamo u dvi grupa i jako se veselimo da i to moremo reći da je popularna naša čuvarnica“, čujemo od peljačice ka s brojkom dokazuje svoju istinu. Naime, dvanaestimi su zbogomdali čuvarnici na kraju odgojnoga ljeta, ali su uprav tolikimi upisani i od septembra. Što je još lipša vist, da iz dvanaest dice, desetimi će med ovimi stijenami pohađjati i školu. „U svakoj grupi djelaju dvi odgojiteljice i dvi tetice, to je zakonski dovoljno, iako znamo da su današnja dica čisto drugačkova, nek smo mi bili, ali naša dica. Čuda su aktivnija, življa i glasnija, stalno potribuju pažnju. Imamo mišovite grupe, sad začme biti tendencija da roditelji izaberu u ku grupu kanu upisati svoje mališane. To je i razumljivo, jer ako vekši brat ali sestra jur pohađja čuvarnicu, roditelji bi htili da se i manje dite upisuje u istu skupinu“, kaže Edita Horvat-Pauković ka tvrdi da je bilo teško za pandemijom vratiti se „u normalu“, a i na dicit je vidljivo, kako su teško snosila posljedice toga razdoblja.“ Ditetu je dite prijatelj, iako imaju brata ili sestru, i onda su im falili pajtaši. Sad je najvažnije da se lipo nauču pominati po hrvatski i ugarski, jer paralelno dvojezično idu igrice, brojalice, tanci i jačke“ veli još ravnateljica ka dodaje da ova čuvarnica sve to nudi dicit, što i slične ustanove u Sambotelu, početo od logopedije, prik zanimanj plivanja, hip-hop tanca, ali nogometa. U skupini Tratinčica teta Erži i teta Sabrina koordiniraju djelo, daleko se čuje jačka, aplauzi, a u krugu se i tanca. Još i bobse se veselu, iako su naglo ostavljene u nuglju prostorije, a na ormaru med kiticami slika pokojnoga direktora pečuške škole i vrtića Gábora Győrvárija, ki je i ovde na noge postavio obrazovni centar. Zato je spominak na njega takorekuć i obavezan. „Našu skupinu od tri do šest

U grupi Tratinčici

Grupa Maslačak s tetom Kati i s tetom Heni

ljet pohađja 24 dice, a med njimi su i takovi, ki na početku nisu poznali ni rič hrvatsku, a sad su nas tako ostavili da svakidašnje izraze, pozdrave, brojalice, pjesmice, pjesme napamet znaju. Probujemo cijeli dan govoriti po hrvatski da čim više si zapametu, a uz to uživaju u učnji. Petimi su se sad lučili od nas, to je uvijek teški trenutak, iako smo s jedne strane vesele da su uspješno završili s vrtićem, ali s druge strane smo i tužne da nas ostavljaju jer smo puno vremena bili zajedno“ naglašuje Elizabeta Penzeš-Deli i s uvjerenjem kaže da u njevoj grupi ne zavolu samo dica hrvatski jezik i kulturu, nego i roditelji. Odgojiteljica u drugoj grupi pod imenom Maslačak, Katica Glavanić-Rudak je vik djelala u mišoviti grupa i na prethodnom djelatnom mjestu u Gornjem Četaru, što je po nje riči i zato dobro jer stariji rado pomažu mladim. U grupi Maslačak pred kratkim je još bilo 25 dice, šestimi su izašli iz ove grupe. „Oni već jako dobro govoru hrvatski, s njimi je bilo najlaglje djelati. Pri nas svi jako rado tancaju, jaču, cilj je da se giblju, a kad im štemo, ali kažemo povidajke i to jako volu. Meni je najteže kad ovoj dicit moramo pustiti ruku da idu svojim putem, ali malo je lakše zbog toga, kad znamo da sva dica će ostati u našoj školi. Na početku 1. razreda naši bivši mališani svaki tajedan dojdou najzad u posjet, na jedno objamljenje, za jednu dobru rič, a to nam je tako lipo. Do druge polovice školskoga ljeta pak se to postepeno i zabi“, kaže još pedagoginja Katica ka s odgojiteljicom Heni djela skupa. Zadovoljne su s rezultati i uspjehi, točno tako, kot i njevi šticieniki, a i roditelji.

Tiho

„Po Miloradićevoj stazi“

Priprava za novo sambotelsko školsko ljeto

FOTO: EDITA HORVAT-PAUKOVIĆ

U Kemlji

Veljek za školskim ljetom je u sambotelskoj Hrvatskoj školi po drugi put, od 21. do 25. junija, održan ljetni tabor s 37 dice, pod geslom „Po Miloradićevoj stazi“. „Mislili smo, ako već nosimo ime pjesnika i znanstvenika Mate Meršića Miloradića, moramo još bolje obratiti pažnju na njegov žitak, ne samo u septembru, kad svečujemo njegov spomen-dan u školi“, rekla je ravnateljica Hrvatskoga obrazovnog centra, Edita Horvat-Pauković ter dodala još da tabor je i zato važan bio jer su došli ne samo redovni školarci, nego i ona dica ka će nek od septembra začeti školu, ali su

polag obale Dunaja. Kako je bilo predviđeno, po tragu Miloradića bi bili morali poiskati i Plajgor, kade Miloradićevo ime čuva spomen-ploča, ali zbog velike vrućine putovanje je odrinuto na 17. septembar. Ako se spomene novo školsko ljeto, onda se mora i to napisati da je prostorija za 5. razred jur namišćena, došli su novi stoli i klupe, a poseban je izazov oblikovati kabinet za informatiku. Djelo teče u dobrom tempu, s posebnom znatiželjom se očekuju nove kolege za podučavanje školarov gornjega razreda.

Tih

Ljetni tabor u bizonjskoj školi

Ove godine u tri turnusa (21. 06. –09. 07. 2021.) smo organizirali tabor s dnevnim boravkom. U njima bez ograničenja broja svi su učenici imali mogućnost za sudjelovanje, čak i u više turnusa. U tri termina ih je sudjelovalo 78. Tabor je bio besplatan za djecu. Financiranje troškova smo riješili pomoću natječaja „Erzsébet a Kárpát-medencei Gyermekkért Alapítvány“. Teme tabora su bile: zdrav način života, čuvanje okoliša, sport, razvoj zajednice, umjetnički odgoj, narodni običaji, tradicije. Organizirali smo izlet u Tihany, Šopron, Pannonhalmi. Sudjelovali smo na biciklističkoj turi, izletu brodom i na veslanju. Skrenuli smo veliku pozornost na uljepšavanje školskog vrta. Program je sadržio uzbudljive sportske igre, utakmice, zanimanja obrtništva. Kao hrvatska škola važna nam je bila tema i hrvatska manjina. Zato smo svakog tjedna održali jedan projektni dan, gdje smo povezali čuvanje nacionalnih običaja i umjetnički odgoj. Prvog dana djeca su ponovila i bolje upoznala područje Gradišća. Nacrtali smo kartu, upisali naselja, riješili smo puno interaktivnih zadaća. Pogledali smo hrvatske plesove, tako upoznali i hrvatske narodne nošnje. Poslušali smo hrvatske pjesme. Drugog projektnog dana tema nam je bila Bizonja. Obradili smo narodnu nošnju Bizonje. Učenici su napravili fantastične slike o nošnjama. Razgovarali smo o institucijama Bizonje, za koje se veže hrvatski jezik. Djeca su pomoću puzzle-a naljepila zgrade Bizonje na papirnate tanjure, koje će nam kasnije služiti i kao dekoracije naše škole. Trećeg projektnog dana pomoćnica nam je bila jedna naša bivša učenica, koja je članica tamburaškog orkestra. Ona je držala predavanje o bizonjskim običajima, zatim predstavila nošnju i tamburu. Učenici su s njom pjevali u pratnji tambure. Naučili su i dječje plesove. Svakog tjedna djeca su naučila i neku hrvatsku pjesmu s nastavnicom glazbenog odgoja. Bilo je jako ugodno slušati njihovo pjevanje u pratnji klavira. Djeca su na tim zanimanjima obradili i zabilježili teme, note nekih hrvatskih pjesama i sastavili dokument njihovog rada. Sva su djeca bila zadovoljna i sretna na kraju tih tabora, jer su otišli doma s puno nezaboravnih doživljaja i uspomena.

FOTO: ŽUŽA LESKOVIC

Dio taborašev u Pannonhalmi

Renáta Novák-Tóth